srijeda, 11. studenog 2020.

P9_TA(2020)0298

Sporazum EU/Kina: suradnja u području oznaka zemljopisnog podrijetla i njihovoj zaštiti (Rezolucija)

Nezakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 11. studenoga 2020. o Nacrtu odluke Vijeća o sklapanju Sporazuma između Europske unije i Vlade Narodne Republike Kine o suradnji u području oznaka zemljopisnog podrijetla i njihovoj zaštiti (08359/2020 – C9-0298/2020 – 2020/0089M(NLE))

(2021/C 415/11)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Nacrt odluke Vijeća (08359/2020),

— uzimajući u obzir Nacrt sporazuma između Europske unije i Vlade Narodne Republike Kine o suradnji u području oznaka zemljopisnog podrijetla i njihovoj zaštiti (08361/2020),

— uzimajući u obzir zahtjev za davanje suglasnosti koji je podnijelo Vijeće u skladu s člankom 207. stavkom 3. i člankom 207. stavkom 4. prvim podstavkom, u kombinaciji s člankom 218. stavkom 6. drugim podstavkom točkom (a) (v) i člankom 218. stavkom 7. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU),

— uzimajući u obzir Sporazum o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva (TRIPS) Svjetske trgovinske organizacije (WTO);

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 14. listopada 2015. naslovljenu „Trgovina za sve: Prema odgovornijoj trgovinskoj i ulagačkoj politici” (COM(2015)0497),

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 1. srpnja 2014. naslovljenu „Trgovina, rast i intelektualno vlasništvo – Strategija za zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama” (COM(2014)0389);

— uzimajući u obzir radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama” (SWD(2019)0452),

— uzimajući u obzir zajedničke izjave s 20. sastanka na vrhu između EU-a i Kine održanog 16. srpnja 2018. i s 21. sastanka na vrhu između EU-a i Kine održanog 9. travnja 2019.;

— uzimajući u obzir zajedničku komunikaciju od 12. ožujka 2019. naslovljenu „EU i Kina – strateški pregled” (JOIN(2019) 0005),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 9. lipnja 2015. o Strategiji za zaštitu i provedbu prava intelektualnog vlasništva u trećim zemljama ([1]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 12. rujna 2018. o stanju odnosa između EU-a i Kine ([2]);

— uzimajući u obzir svoju zakonodavnu rezoluciju od 11. studenoga 2020. ([3]) o Nacrtu odluke,

— uzimajući u obzir Ugovor o Europskoj uniji (UEU), a posebno njegovu glavu V. o vanjskom djelovanju Unije;

— uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije (UFEU), posebno njegove članke 91., 100., 168. i 207. u vezi s člankom 218. stavkom 6. točkom (a)(v) i člankom 218. stavkom 7.;

([1]) SL C 407, 4.11.2016., str. 18.
([2]) SL C 433, 23.12.2019., str. 103.
([3]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0297.

srijeda, 11. studenog 2020.

— uzimajući u obzir članak 105. stavak 2. Poslovnika,

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ribarstvo,

— uzimajući u obzir pismo Odbora za poljoprivredu i ruralni razvoj,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za međunarodnu trgovinu (A9-0202/2020),

A. budući da je zaštita oznaka zemljopisnog podrijetla na međunarodnoj razini ključni element trgovinske politike EU-a;

B. budući da je EU najveći izvoznik poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u svijetu te da je 2019. ostvario dotad najveći trgovinski suficit u poljoprivredno-prehrambenom sektoru od 39 milijardi EUR;

C. budući da je prosječna vrijednost proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla dvostruko veća od prosječne vrijednosti proizvoda bez takve oznake kvalitete;

D. budući da je izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a u Kinu u posljednjem desetljeću znatno porastao, s godišnjom stopom rasta od više od 20 % u razdoblju od 2009. do 2019.; budući da je zbog toga deficit EU-a u trgovini poljoprivredno-prehrambenim proizvodima iz 2009. u iznosu od 1 milijarde EUR pretvoren 2019. u trgovinski suficit od više od 9 milijardi EUR, čime je Kina postala treće najveće odredište za izvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a, nakon Ujedinjene Kraljevine i SAD-a; budući da se u desetljeću koje slijedi očekuje povećanje uvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda u Kinu;

E. budući da vrijednost svjetske prodaje proizvoda iz EU-a zaštićenih oznakama zemljopisnog podrijetla, koja obuhvaća vina, poljoprivredno-prehrambene proizvode i jaka alkoholna pića, iznosi 74,76 milijardi EUR ([4]), što čini 6,8 % udjela u prodaji poljoprivredno-prehrambenog sektora EU-a i 15,4 % izvoza poljoprivredno-prehrambenih proizvoda EU-a;

F. budući da je EU diljem svijeta poznat po svome znanju i iskustvu te proizvodnji poljoprivredno-prehrambenih proizvoda visoke vrijednosti i kvalitete;

G. budući da se svi uvezeni poljoprivredno-prehrambeni proizvodi moraju provjeravati te da moraju ispunjavati zahtjeve u pogledu zdravlja, sigurnosti i dobrobiti životinja koji se primjenjuju na proizvođače iz EU-a u cijelom lancu opskrbe poljoprivredno-prehrambenim proizvodima, čime se doprinosi njihovoj vrijednosti i kvaliteti;

H. budući da se brojne oznake zemljopisnog podrijetla EU-a u Kini suočavaju sa značajnim izazovima, što proizvođačima iz EU-a stvara znatne gospodarske gubitke;

I. budući da se sporazum temelji na iskustvu stečenom u okviru pilot-projekta EU-a i Kine o suradnji u području oznaka zemljopisnog podrijetla, koji je trajao od 2007. do 2012.;

J. budući da se očekuje da će se znatan udio svjetskog gospodarskog rasta ostvariti izvan Europe;

K. budući da proizvođači i izvoznici poljoprivredno-prehrambenih proizvoda moraju poslovati u složenom okruženju međunarodne trgovine;

L. budući da je taj sporazum važan radi priznavanja oznaka zemljopisnog podrijetla na svjetskoj razini;

M. budući da taj sporazum predstavlja važan prvi korak i da bi ga trebalo što prije proširiti kako bi se zaštitile mnoge oznake zemljopisnog podrijetla EU-a koje su još uvijek isključene;

N. budući da sklapanje tog sporazuma pokazuje kako su EU i Kina sposobni postići bilateralne sporazume kada se uzimaju u obzir zajednički interesi;

([4]) Studija Komisije objavljena u travnju 2020. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/hr/IP_20_683

1. pozdravlja sklapanje Sporazuma o suradnji u području oznaka zemljopisnog podrijetla i njihovoj zaštiti između Europske unije i Narodne Republike Kine; pozdravlja zaštitu europskih oznaka zemljopisnog podrijetla na kineskom tržištu; smatra da je učinkovita provedba sporazuma važna za izgradnju povjerenja između dviju strana te da šalje snažnu poruku da je Kina spremna surađivati s EU-om; očekuje da će se ostvariti napredak i u drugim područjima suradnje u pogledu pravedne trgovine;

2. naglašava važnost strateškog odnosa EU-a s Kinom te poziva države članice i institucije EU-a da na jedinstven i koordiniran način riješe pitanje Kine; naglašava da bi se trgovina i ulaganje trebali temeljiti na pravilima i vrijednostima te u svome središtu imati multilateralni sustav trgovine; poziva Kinu da preuzme aktivniju ulogu u WTO-u i drugim multilateralnim inicijativama te da u potpunosti poštuje svoje obveze u okviru WTO-a, usklađujući svoju stečenu gospodarsku moć sa svojim stupnjem razvoja; naglašava da je poštovanje ljudskih prava preduvjet za sudjelovanje u trgovinskim i ulagačkim odnosima s EU-om te apelira na Kinu da poštuje međunarodne obveze i obveže se na poštovanje ljudskih prava, posebno s obzirom na tekuće pregovore o bilateralnom sporazumu o ulaganju; duboko je zabrinut zbog navodnog iskorištavanja i pritvaranja ujgurskog stanovništva u tvornicama u Kini;

3. poziva na uvođenje novčanih kazni za poduzeća koja zanemaruju oznake zemljopisnog podrijetla i krivotvore proizvode s oznakom zemljopisnog podrijetla;

4. napominje da je sporazum pozitivan signal međunarodnoj zajednici, među ostalim i multilateralnim institucijama; pozdravlja visoku razinu zaštite za 100 europskih i 100 kineskih oznaka zemljopisnog podrijetla u okviru sporazuma, što nadilazi trenutačnu razinu zaštite zajamčenu Sporazumom o trgovinskim aspektima prava intelektualnog vlasništva WTO-a, posebno za prehrambene proizvode, ali i za vina te jaka alkoholna pića; prima na znanje činjenicu da je u roku od četiri godine od stupanja na snagu Sporazuma predviđena zaštita još 175 oznaka zemljopisnog podrijetla iz EU-a i Kine; napominje da EU štiti više od 3 300 oznaka zemljopisnog podrijetla; poziva Komisiju da brzo nastavi s proširenjem tog sporazuma kako bi se u narednim godinama zaštitilo što više oznaka zemljopisnog podrijetla koje ispunjavaju kriterije, uključujući oznake zemljopisnog podrijetla u ribarstvu i akvakulturi; nadalje, poziva Komisiju da na odgovarajući način obavještava Parlament o napretku pregovora o produljenju sporazuma; podsjeća da je sporazum zaključen prije nego što su se Ugovori EU-a prestali primjenjivati u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske te da se na dogovorenim popisima nalazi osam proizvoda iz Ujedinjene Kraljevine; apelira na Komisiju da se savjetuje s državama članicama i da te proizvode zamijeni proizvodima iz država članica EU-a što je prije moguće nakon isteka prijelaznog razdoblja;

5. pozdravlja odredbu prema kojoj proizvođači zaštićenih proizvoda s oznakom zemljopisnog podrijetla mogu izravno podnijeti zahtjev Zajedničkom odboru predviđenom tim sporazumom ako njihov proizvod nije uvršten na prvotno dogovorene popise te ako njihov proizvod naknadno dobije zaštitu nakon što sporazum stupi na snagu; poziva sadašnje i potencijalne dionike, uključujući sektore ribarstva i akvakulture EU-a, da istraže tu odredbu;

6. napominje da je trgovinski deficit EU-a s Kinom velik, no podsjeća da u području poljoprivredno-prehrambenih proizvoda EU ostvaruje trgovinski suficit;

7. podsjeća na važnost toga da se model zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a promiče kao ključan alat za očuvanje autentičnosti i jedinstvenih značajki registriranih proizvoda EU-a te kao koristan marketinški instrument za poslovne prilike i simbol kulturne baštine; prepoznaje bogato europsko i kinesko nasljeđe kad je riječ o tradicionalnim kvalitetnim prehrambenim proizvodima te važnost zaštite oznaka zemljopisnog podrijetla u tom smislu; poziva Komisiju, države članice i kinesku vladu da se obvežu na zaštitu te baštine i da zajamče njezino priznavanje u oba društva kako bi se olakšalo prepoznavanje i zaštita podrijetla dotičnih proizvoda te promicala kulturna razmjena i otvorenost;

8. žali zbog činjenice da se, unatoč zaštiti na temelju sporazuma, neke oznake zemljopisnog podrijetla EU-a ne mogu izvoziti u Kinu zbog kineskih standarda za uvoz hrane; traži od Komisije da nastavi dijalog s Kinom u cilju prepoznavanja standarda EU-a za sigurnost hrane, koji su među najvišim standardima u svijetu; poziva Kinu da ukloni neopravdane prepreke za uvoz poljoprivredno-prehrambenih proizvoda iz EU-a, da zajamči uzajamnost u cjelokupnom trgovinskom odnosu te da poštuje, poboljša i strogo provodi i primjenjuje sanitarne i fitosanitarne standarde kako bi se izbjeglo nepošteno tržišno natjecanje;

srijeda, 11. studenog 2020.

9. nadalje poziva Kinu da pruži potporu postojećem multilateralnom okviru kojim se pruža zaštita oznakama zemljopisnog podrijetla tako što će postati potpisnica Lisabonskog sporazuma WIPO-a i Ženevskog akta koji je na snazi od 26. veljače 2020.;

10. naglašava važnost oznaka zemljopisnog podrijetla u širem okviru prava intelektualnog vlasništva i napora u borbi protiv krivotvorenja proizvoda; naglašava da se sporazumom mora zajamčiti potpuna zaštita prava intelektualnog vlasništva proizvoda kako bi se zaštitila vrijednost i kvaliteta lokalnog okoliša, uključujući infrastrukturu, zapošljavanje i biološku raznolikost, te kako bi se poboljšao regionalni razvoj i sljedivost, transparentnost i informiranje potrošača;

11. u tom pogledu pozdravlja odobravanje novog kineskog zakonodavstva o zaštiti prava intelektualnog vlasništva; poziva Komisiju da pomno prati provedbu tog sporazuma i traži brzu ratifikaciju; nadalje, poziva Komisiju da nastavi suradnju s Kinom kako bi se ostvario napredak prema provedbi ambicioznijeg sporazuma u području prava intelektualnog vlasništva u cilju proširenja popisa zaštićenih oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a; snažno potiče Komisiju da prati postupak registracije oznaka zemljopisnog podrijetla u Kini; traži od Komisije da nastavi pružati potporu poduzećima iz EU-a putem Europske službe za pomoć u području prava intelektualnog vlasništva; ističe dodanu vrijednost suradnje s tijelima kao što je Ured EU-a za intelektualno vlasništvo u pogledu ispravnog praćenja i provedbe;

12. primjećuje da, prema najnovijem izvješću o zaštiti i provedbi prava intelektualnog vlasništva, više od 80 % krivotvorene i piratske robe zaplijenjene u EU-u 2018. i 2019. potječe iz Kine, što predstavlja gubitak od oko 60 milijardi EUR za države članice EU-a; naglašava stalnu važnost strogih kontrola i testiranja svih uvezenih proizvoda kako bi se otkrili krivotvoreni i lažni prehrambeni proizvodi; stoga podsjeća na potrebu za dubokom i učinkovitom carinskom suradnjom između EU-a i Kine kako bi se osiguralo pošteno tržišno natjecanje s obzirom na povećanje trgovinskih tokova te kao sredstvo u borbi protiv krivotvorene robe;

13. ističe važnost učinkovite provedbe i propisne primjene odredaba sporazuma na tržištu; ponovno ističe svoju odlučnost da prati i nadzire ispravnu primjenu sporazuma; u tom pogledu poziva Komisiju da jednom godišnje obavještava Parlament o provedbi sporazuma, počevši godinu dana nakon njegova stupanja na snagu; pozdravlja imenovanje novog glavnog službenika za provedbu trgovinskih pravila (CTEO) i ističe ključnu ulogu koju će imati u praćenju i poboljšanju usklađenosti s tim sporazumom; poziva CTEO-a da odmah reagira u slučaju nepravilne provedbe sporazuma;

14. izražava zabrinutost zbog učinka koji bi Gospodarski i trgovinski sporazum između Sjedinjenih Američkih Država i Kine (takozvani Dogovor o prvoj fazi SAD-a i Kine), koji je stupio na snagu 14. veljače 2020., mogao imati na Sporazum EU-a i Kine o oznakama zemljopisnog podrijetla te naglašava da se on mora provesti na nediskriminirajući način, potpuno u skladu s pravilima WTO-a i bez negativnog učinka na provedbu obveza preuzetih u Sporazumu EU-a i Kine o oznakama zemljopisnog podrijetla; naglašava da EU također mora pomno pratiti provedbu drugog popisa od 175 oznaka zemljopisnog podrijetla EU-a s obzirom na moguća preklapanja s Dogovorom o prvoj fazi SAD-a i Kine; očekuje od izvoznika iz EU-a da odmah iskoriste mjere za olakšavanje trgovine u poljoprivredno-prehrambenom sektoru;

15. izražava duboku zabrinutost zbog brojnih prepreka s kojima se, zbog kineskog državnog sustava, poduzeća i poljoprivrednici u EU-u suočavaju u pristupu kineskom tržištu i poslovanju na njemu; smatra da bi pošteno tržišno natjecanje između poduzeća iz EU-a i Kine dovelo do više mogućnosti i veće inovativnosti te potiče Komisiju da nastavi surađivati s kineskim vlastima kako bi se uklonile te prepreke;

16. naglašava dugotrajnu potrebu za jednakim uvjetima između EU-a i Kine u pogledu trgovine i ulaganja, s posebnim naglaskom na reciprocitetu u pristupu tržištu, javnoj nabavi i financijskim uslugama; potiče obje strane da konstruktivno surađuju u tom pogledu kako bi provele reforme utemeljene na tržištu i ostvarile značajan napredak, posebno u pogledu tekućih pregovora o bilateralnom sporazumu o ulaganju, ali i u pogledu društveno odgovornog poslovanja, postizanja ciljeva održivog razvoja i borbe protiv klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom; ponavlja svoj poziv Kini da nastavi s ambicioznom reformom WTO-a, uključujući sveobuhvatna pravila o industrijskim subvencijama; ponavlja svoju zabrinutost zbog praksi kineskih poduzeća u državnom vlasništvu kojima se narušava tržište, prisilnih prijenosa tehnologija i lokalizacije podataka, industrijske prekapacitiranosti i povezanog dampinga izvoza te drugih nepoštenih trgovačkih praksi; ponavlja da je potrebno poboljšati bilateralnu i multilateralnu suradnju za održivi razvoj i pravedan trgovinski sustav, uz

istodobno promicanje socijalnih i ekoloških standarda koji se temelje na poštovanju i provedbi međunarodnih konvencija i sporazuma; zabrinut je zbog loših rezultata Kine u pogledu nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova; ističe nedostatak transparentnosti u registraciji plovila i ribarskih flota na svjetskoj razini i naglašava da kineske subvencije u tom području stvaraju nepošteno tržišno natjecanje za sektor ribarstva EU-a; poziva Kinu da učini sve što je u njezinoj moći kako bi ojačala svoj pravni okvir za borbu protiv nezakonitog, neprijavljenog i nereguliranog ribolova te da ga strože provodi;

17. potiče potrebu za znatnim i ambicioznim napretkom u pregovorima o Sveobuhvatnom sporazumu o ulaganjima između EU-a i Kine kako bi se riješile trenutačne neravnoteže na tržištu; naglašava važnost uključivanja ambicioznog poglavlja o trgovini i održivom razvoju radi zaštite ljudskih prava, uključujući temeljne standarde rada, promicanja održivog razvoja i borbe protiv klimatskih promjena u skladu s Pariškim sporazumom; ističe da je ključno osigurati ravnopravne uvjete, uzajamnost i nediskriminirajuće postupanje predmetnih strana te njihovih poslovnih zajednica, građana i civilnog društva; snažno potiče strane da poboljšaju transparentnost i uspostave parlamentarnu dimenziju u pogledu provedbe sporazuma; ističe da je tržište javne nabave EU-a otvoreno kineskim poduzećima, uključujući poduzeća u državnom vlasništvu, dok se europska poduzeća često suočavaju s poteškoćama u pristupu mogućnostima javne nabave na kineskim tržištima; poziva Komisiju i Kinu da pojačaju suradnju između EU-a i Kine kako bi se ostvarili ekološki ciljevi;

18. naglašava da trgovinski odnosi EU-a iziskuju skladne regionalne odnose između Kine i susjednih zemalja te njezin suživot sa svim područjima koja su imala poseban odnos s Europom; naglašava da će potpuno poštovanje prethodnih međunarodnih obveza Kine u toj regiji utrti put pravilnoj provedbi tog sporazuma;

19. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, vladama i parlamentima država članica te vladi Narodne Republike Kine i Nacionalnom narodnom kongresu.